

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΕ - ΤΕΝΣΩ

Η ΜΗΤΗΡ ΤΡΕΛΛΗ

ΣΜΥΡΝΑΪΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

Ἡ κυρία Λεωνίδου δὲν προσεῖχε κἄν νὰ φάγῃ, ἀλλὰ παρεκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπως μόνον ἐποπτεύῃ καὶ διευθύνῃ τὴν ὑπηρεσίαν. Ἐκεραυνοβόλει ἐκάστοτε, διὰ τοῦ βλέμματός, τὰς δυστυχεῖς θεραπευομένης καὶ, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἐκάλει αὐτὰς δι' ὑποκώφου φωνῆς :

— Γαρουφαλιά ! . . . Γαρουφαλιά ! . . . Σμαράγδα ! . . .

Συνώδευε δὲ τοὺς λόγους τῆς διὰ νευμάτων, ἅτινα ἐφαίνοντο περιέχοντα φρικτὰς ἀπειλὰς : ἡγεῖτο πολλάκις τῆς τραπέζης, ὅπως προλάβῃ σφαλμά τι ἢ ἐπισπύσῃ τὴν ὑπηρεσίαν. Ὡμοῖαζε μᾶλλον πρὸς διευθυντὴν ἐργοστασίου καθ' ἡμέραν σπουδαίων πειραμάτων ἢ πρὸς οἰκοδόμοιαν ἦτο καθιδρῶς.

Εἰς τὸ συνεχόμενον δωμάτιον ἠκούοντο ἦττον συνεσταλμένοι ἐπιφωνήσεις. Τοιούτοτρόπως ὁ θορυβώδης μηχανισμὸς τῆς Σκύλλης ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν ὑπόκωπον βόμβον τῆς Χαλύβδευς. Ἐτερός τις, μᾶλλον πεπειραμένος τοῦ Μαυρίκιου, θ' ἀνεγνώριζε τὰς φωνὰς τῆς κοκκῶνας Μαριγῶς καὶ τῆς γραΐας θείας, αἵτινες, ἐπὶ τῇ προφάσει ἡμικρανίας, εἶχον ἀπόσχει νὰ παρακαθῇσιν εἰς τὸ γεῦμα.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἔκοπτεν. Ἐρυθρὸς τὸ πρόσωπον, μὲ πλατεῖαν μάχαιραν εἰς τὴν χεῖρα, ἐνεθουσία ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου του.

Ἐκ διαλειμμάτων ὁ Δημοσθένης διέκοπτε τὴν ἐργασίαν του, ὅπως ἀπομάξῃ τὸ μέτωπόν του καὶ πληρώσῃ τὸ ποτήριον τοῦ ξένου του δι' οἴνου τοῦ Κουκλουτζᾶ, ὅστις, ὡς πρὸς τὸ χροῖμα καὶ τὸ ἄρωμα, ὁμοῖαζε μεγάλως πρὸς τὸν οἶνον τῆς Μαδέρας.

Μετὰ δὲ τοῦτο ἡ Γαρουφαλιά ἐνεφανίζετο μὲ νέας τροπὰς καὶ ἐκεῖνος ἐπανήρχιζε νὰ κόπῃ.

Ἡ Ἀννέττα ἔτρωγεν ὀλίγον, πρὸ παντός μὲν διότι δὲν εἶναι προσήκον εἰς τὴν Σμύρνην νεάνις νὰ δεικνύῃ καλὴν ὁρεξίν, ἰδίως δὲ, διότι εἶχε τὸν στόμαχον πεπραγμένον ὑπὸ τινος ἀορίστου ἀνησυχίας. Τί ἐσκέπτετο ἐκεῖνος ὁ Παρισινός, ἐκεῖνος ὁ ἡμίθεος περὶ τῆς μαγειρικῆς, περὶ τῶν οἴνων, περὶ τῆς ὑπηρεσίας, περὶ τῆς οἰκογενείας τῆς ; Ἀλλ' ἰδίως τί ἐσκέπτετο περὶ αὐτῆς καὶ περὶ τοῦ στολισμοῦ τῆς ; Ἡ Ἀννέττα ἔφερε μᾶλλον οὐρανόχρουν φόρεμα, ἐπὶ τοῦ οὐοῦ εἶχε θέσει ἐπίσης οὐρανόχρουν, ἀλλὰ διαφόρου ἀποχρώσεως, μικρὸν μανδύαν μεθ' ὑποράμματός ἐκ λευκοῦ ὀλοσηρικοῦ. Μολοντί τὸ γεῦμα εἶχε παρατεθῇ περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἡ νέα εἶχε θέσει ἐπὶ τῆς ξανθῆς κόμης τῆς ροδόχρουν γαρόφαλον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐσκάν-

δάλιζε συνδαιτυμόνα μᾶλλον τοῦ Μαυρίκιου σοβαρὸν εἰς τὰ τῆς ἐθιμοτυπίας. Ἄλλως, τὸ γαρύφαλον ἤρμοζε καλῶς ὅπου ἴστατο, καί, ἐκτὸς τούτου, ὁσάκις ἡ αἰδοῦς εἶναι ὡραία, συγχωρεῖται αὐτῇ εὐχαρίστως εἰς τόνος λελανθασμένος.

Ὁ ἰατρός ἔτρωγεν ὡς ταξειδιώτης, ὡς ναύτης, ὡς νέος εἰκοσιπενταετής, ὡς ἀτυχῆς καταδεδικασμένος νὰ φάγῃ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ μεσημβρίας. Πλὴν δὲν ἐκωλύετο καὶ νὰ λαλήῃ, μὴ ἔχων δ' ἐπιλογὴν μεταξὺ πολλῶν, συνδιελέγετο μετὰ τῆς θυγατρὸς τῶν ξενιζόντων αὐτόν, ἥτις οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε παρευρεθῇ εἰς ὁμοίαν ἐορτήν.

Ἐκ δέκα νέων, οἵτινες ἤθελον εὐρεθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μαυρίκιου, οἱ ὅκτω ἤθελον βεβαίως κάμει τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν δεσποινίδα καὶ ὁ ἕνατος θ' ἀφηγεῖτο αὐτῇ τὴν βιογραφίαν του. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως ἡ Ἀννέττα ἐν τῷ Μαυρικίῳ ἀπήντησεν ἀνθρωπινῶς καθυστεροῦντα ὁλόκληρον ἑκατονταετηρίδα, ὅστις ἠθέλησε νὰ σπουδαιολογήσῃ μετ' αὐτῆς, νὰ τὴν κάμῃ νὰ λαλήσῃ καὶ νὰ λάβῃ ἐνδιαφέρον περὶ αὐτῆς, περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν σκέψεων τῆς, φερόμενος πάντοτε μετὰ τῆς εὐγενείας τοῦ νὰ θέτῃ αὐτὴν ὑπὸ εὐχάριστον καὶ εὐνοϊκὸν φῶς. Αἱ γυναῖκες, μεθ' ὧν ἂν λέγηται, ἐκτιμῶσιν ἐν πᾶσι τὴν εὐφυΐαν.

— Ἀ ! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἀννέττα, γοητευομένη ὑπὸ τῆς γλυκεῖας μουσικῆς τῆς φωνῆς τοῦ Μαυρίκιου, ὑπὸ τῆς καθάρτητος τῆς γαλλικῆς προφορᾶς καὶ ὑπὸ τῆς προφητείας τῆς προτεραίας — ὁποῖον ὄνειρον νὰ διέλθω τὸν βίον μετὰ συντρόφου τόσον περιποιητικοῦ, πνευματώδους καὶ ἀγαθοῦ ! Ὅποια εὐδαιμονία ν' ἀποφύγω τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ ὀνομάζωμαι κυρία φὸν Ἀουχεν ἢ ἀπλῶς κυρία Ἀννέττα, ἐὰν πέρωται νὰ κληθῇ κυρία Βιλφερών.

Ὁ Δημοσθένης, κόπτων τὰ παρατιθέμενα τρόφιμα, δὲν ἔχανε λέξιν ἐκ τῆς συνδιαλέξεως, μέχρι δ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ μέλλων γαμβρὸς οὐδαμῶς τῷ ἀπήρεσκεν.

Ἀφοῦ ἀπέθεσε τὴν μάχαιραν, ἔκρινε προσήκον, ἀποφασίσας ἐπὶ τέλους νὰ φάγῃ τι, νὰ παρεμβάλλῃ ἐρώτησιν τινα.

— Λοιπόν, ὁ πατήρ σας εἶναι ἰατρός ; — ἤρξατο ἐρωτῶν. Εἰς τὴν Σμύρνην ἡ ἰατρικὴ εἶνε καλὸν ἐπάγγελμα. Ἐχομεν μάλιστα ἰατρὸν Γάλλον, ὅστις, ἐντὸς πενταετίας, κατάρθρωσε ν' ἀγοράσῃ οἰκίαν.

Ὁ πατήρ σας ἔχει ἰδιόκτητον οἰκίαν ;

— Ναί, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Μαυρίκιος.

— Οἰκίαν δι' ἑαυτὸν μόνον ;

— Ἀλλὰ ναί ! εἶναι κάπως εὐπορώτερος ἀκόμη.

— Ἴσως ἔχει πολυάριθμον οἰκογένειαν.

— Ὅχι, κύριε, εἶμαι τὸ μόνον τέκνον του.

— Καὶ ταξειδεύετε ; Ἀ ! βέβαια. Πρέπει νὰ ἐπωφεληθῇ τις ἀπὸ τὴν νεότητά του, νὰ κερδίῃ χρήματα.

— Ὡ ! δὲν γίνεταί βεβαίως ἡ περιουσία ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων. Θὰ ταξειδεύσω κἀνὲν ἔτος χάριν ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀκολούθως θὰ ἐπιστρέψω εἰς Παρι-

σίους, ὅπως διαδεχθῶ τὸν πατέρα μου.

— Ναί, ἀλλ' εἰς τοὺς Παρισίους εἶναι πολλοὶ ἰατροὶ καὶ αἱ ἐπισκέψεις δὲν θὰ πληρώνονται ἀκριβᾶ. Ὁ πατήρ σας πόσον πληρώνεται τὰς ἰδικὰς του ;

— Δύο λουδοβίκεια, νομίζω, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ἀσθενῶν πτωχῶν, ἀπεκρίθη ὁ Μαυρίκιος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ προσβαλλόμενος ἐκ τοῦ πλήθους ἐκείνου τῶν ἐρωτήσεων, διότι ἦτο ἀφελεστάτη ἡ περιεργία τοῦ ξενιζόντος αὐτόν.

— Καὶ ἐπισκέπτεται καθ' ἑκάστην πολυλοὺς πλουσίους ;

— Δέκα ἢ δώδεκα, κατὰ μέσον ὅρον, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος.

— Ἀλλὰ, καλὲ μου κύριε — ἀνέκραξεν ὁ Δημοσθένης, ἀφοῦ ὑπελόγισε κατὰ διάνοιαν — ὁ πατήρ σας θὰ κερδίζει τοῦλάχιστον ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα κατ' ἔτος. Ἡξεύρετε, ὅτι ὁ οἶκος Χάρρισων, ὁ σπουδαιότερος τῆς ἀγορᾶς μας, δὲν κερδίζει πολλάκις περισσότερα ;

Ὁ ἐμπορομεσίτης ἔλεγε καθ' ἑαυτόν :

— Αὐτὸς ὁ νέος ἔχει ἐντιμὸν ἐξωτερικὸν ἀναμφιβόλως, ἀλλὰ λέγει χονδρὰ ψεύδη. Πρέπει νὰ πληροφορηθῶ παρὰ τοῦ συστήσαντός μοι αὐτόν.

— Θεέ μου ! ἔλεγεν ἐτέρωθεν καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἀννέττα, υἱὸς ἐκατομμυριούχου ! Νέος, ὁ ὁποῖος θὰ γνωρίζῃ τὰς πρώτας κομφενομένας τῶν Παρισίων ! Ἡμεῖς θεωρούμεθα ὑπ' αὐτοῦ πτωχοί ! Μετὰ πέντε ἢ ἑξ ἡμέρας, θὰ ἔλθῃ ν' ἀποδώσῃ ἡμῖν τὴν ἐπίσκεψιν τῆς καλῆς του πέψεως καὶ δὲν θὰ τον ἐπανιδώμεν !

Εἶχεν ἤδη παρέλθει ἡ ὥρα τετάρτη, ὅτε ἡγέρθησαν τοῦ γεύματος, ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀνοιχθεῖσαν καὶ κακῶς διὰ μαγκαλίου θερμανθεῖσαν αἴθουσαν.

— Ἀννέττα, εἶπεν ὁ μεσίτης, κάθισε εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ τραγώδησέ μας κάτι. Θὰ συγχωρήσῃ τὴν θυγατέρα μου, κύριε. Δὲν εἶναι κλειδοκυμβαλίστρια, ὡς αἱ ὑμέτεραι παρισιναί, ἀλλ' ὅμως αἱ διδάξασαι αὐτὴν μοναχαὶ τὴν ἐθεώρουν ὡς οὐχὶ εὐκαταφρόνητον μουσικόν.

Ἡ δεσποινὶς Λεωνίδου, τρέμουσα ὡς φύλλον καλάμου, ἐκάθισε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβαλοῦ καὶ ἔφαλεν ὅσα ἐγίνωσκεν ᾄσματα. Χάρις εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ διασήμευ Βερολινεῖου καὶ τοῦ Νεαπολιτάνου κλειδοκυμβαλιστοῦ, κατέστησε τὴν φωνὴν τῆς μελωδικήν. Ἰδίως ἔφαλλε μετὰ τόνου περιπαθοῦς καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως θλιβεροῦ, ὅστις καθίστα αὐτὴν ἀληθῶς ἀξίαν διαφέροντος. Οὕτω θὰ ἔφαλλεν ἡ νύμφη Εὐχαρίς, ἐνῶ ὁ Τηλέμαχος, νηχόμενος, προσήγγιζεν εἰς τὸ πλοῖόν του ἀνευ ἐλπίδος ἐπιστροφῆς.

Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου, ὁ Μαυρίκιος ἐνόησεν, ὅτι εἶχε νυκτώσει καὶ ὅτι ὁ κύριος Λεωνίδου ἐκοιμήτο, ἐνῶ ἡ οἰκοδέσποινα ἐπώπτευσεν, ἐν τῷ συνεχόμενῳ δωματίῳ, τὴν ταξινόμησιν τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ.

Μέλλων ν' ἀπέλθῃ, ὁ ἰατρός εἶπε πρὸς τὴν νεκρὰν μουσικόν :

— Πρὸ πολλῶν μηνῶν δὲν εἶχον διέλθει τόσον εὐχαρίστους ὥρας.

— Θὰ σὰς ἐπανιδώμεν καμμίαν φορὰν; ἠρώτησεν ὁ Δημοσθένης, ἀφουπνισθεὶς.

— Καμμίαν φορὰν! εἶπε φαιδρῶς ὁ Μαυρίκιος. Ἀλλά, κύριε, θὰ με βλέπετε συχνάκις, ἐὰν μοι ἐπιτρέπητε νὰ σὰς ἐπισκέπτωμαι.

Ὁ μεσίτης δὲν θὰ ἦτο ὅ,τι ἦτο, δηλαδὴ ὁ εἰλικρινέστερος καὶ μάλλον φιλόξενος τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν δὲν ἀπεκρίνετο:

— Ἐχει καλῶς! Ἐνθυμήθητε, ὅτι ἀνελάθετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἔρχεσθε καθ' ἐκάστην.

Ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, ἡ Ἀννέττα ἦτο φαιδρὰ, φαιδροτάτη καὶ ἐψέλλιζεν ὡς πτηνόν, ἐνῶ ἐξεδύετο, ὅπως κατακλιθῇ.

Ἀφ' ἐτέρου, ὁ Μαυρίκιος, ἐξηπλωμένος ἐντὸς τοῦ λέμβου, ἐσκέπτετο μετὰ τῆς γαλήνης ἡχηροῦ στομάχου καὶ ἡσύχου ψυχῆς.

— Κάκιστον σύστημα! Νὰ κάθηνται εἰς τὸ γεῦμα τὴν μίαν μετὰ μεσημβρίαν καὶ νὰ παραμένωσι μέχρι τῆς τετάρτης!.. Ἀλλὰ δὲν σημαίνει! εὐρον εὐχάριστον οἶκον καὶ ἀξιολόγους ἀνθρώπους. Εἶναι εὐτυχία διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν Σμύρνης διαμονῆς μου.

Γ

Ὁ Μαυρίκιος διήρχετο ὅλας περίπου τὰς ἐσπέρας ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὅσάκις δὲν εὐρίσκετο ἐκεῖ, ἠδύνατό τις νὰ εἶπῃ ἀλανθᾶτως, ὅτι ἦτο εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Ρόδων. Οὐχὶ ὅτι ἐτέρπετο ἐκεῖ μεγάλως ἢ διενοεῖτο νὰ ἐρωτοτροπήσῃ μετὰ τῆς δεσποινίδος Λεωνίδου, ἀλλὰ διότι ἐξ ὅλων τῶν ὑπὸ τοῦ νέου βίου του ἐπιβαλλομένων αὐτῷ στερήσεων ἡ μάλλον βαρύνουσα ἦτο ἡ τῆς ἐλλείψεως τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας εἶχεν ἀπολαύσει ἕως τότε τὰς ἡδύτητας.

Μεταξὺ τῶν συμπλωτήρων του ὑπῆρχον πολλοί, οἵτινες εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν πατρικὴν στέγην ἀπὸ τῆς δεκαετοῦς ἢ δωδεκαετοῦς ἡλικίας των, ἐπανερχόμενοι κατὰ μακρὰ διαλείμματα, ὅπως παρამείνωσιν ἐκεῖ βραχύτατον χρόνον. Τοιοῦτοτρόπως εἶχον ἀπομάθει τὸν εἰρηνικὸν βίον τῆς οἰκιακῆς ἐστίας, ἔχοντες τεταραγμένα τὰ νευρά των ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ὑπερβολῶν τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἡδονῶν, ἐκ τῆς ἀντιθέσεως αὐστηροτάτης πειθαρχίας καὶ ἀπεριόριστου ἐλευθερίας. Ἀλλ' ὁ Μαυρίκιος εἶχεν αἰσθανθῇ πάντοτε ἐαυτὸν ἐλεύθερον, διότι εἶχεν αἰσθανθῇ ἐαυτὸν ἀγαπώμενον ὑπὸ τῶν διοικούντων αὐτόν. Καθ' ἣν ἡλικίαν ὁ συνήθης μαθητῆς γυμνασίου καπνίζει τὸ πρῶτον σιγάρον του καὶ παρακολουθεῖ, μὲ τὴν καρδίαν συγκεκινημένην καὶ τὰς παρειὰς καταπορφύρους, τὴν πρώτην προσβλέπουσαν αὐτὸν γλυκῶς νεάνιδα, ἐκεῖνος ἐν τῇ αἰθουσῇ τοῦ πατρὸς του εἶχε γνωρίσει τὴν τέχνην ὑπὸ πάσας τὰς μορφάς, τὴν καλλομένην μεθ' ὅλων τῶν θεληγῶν της. Δὲν ἠσθάνετο ἀνίαν ἢ κόπωσιν πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν, ἀκριβῶς ὅμως, ὡς γινώσκων

καὶ ἐκτιμῶν αὐτό, ἠσθάνετο ἀποστροφήν πρὸς πᾶν τὸ ὑποπτον ἢ ἡλλοιωμένον.

Ἀφικόμενος εἰς Σμύρνην, ἐπίστευε, κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν συναδέλφων του, ὅτι θὰ εἶχεν ἐπιλογὴν μόνον μετὰ τῶν βιβλίων του καὶ δημοσίου τινὸς καταστήματος ἥτοι καφεῖου ἢ ἄλλου. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως, ἐν οἰκίᾳ ἀγνώστῳ αὐτῷ τὴν προτεραιάν, ἀνεῦρε τὸ δι' αὐτὸν ἰσχυρὸν θέληγτρον τοῦ οἴκου—τὸν λαμπτήρα, τὸ ταντοῦρι, τὸ θερμὸν δωμάτιον, ὅτε ὁ ψυχρὸς ἄνεμος ἔπνεεν ἐκτὸς αὐτοῦ. Συγχρόνως εἶχεν ἀνεῦρει ξένους φιλόφρονες, περιμένοντας καὶ ὑποδεχομένους αὐτὸν ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος ὡς μέλος τῆς ἰδίας τῶν οἰκογενείας, τὴν τσάτσα Κατήνα πλέκουσαν, τὴν Δουδαὺ κεντῶσαν, τὸν Δημοσθένην μὲ τὴν σπανίως μὲν θέλγουσαν, ἀλλὰ πάντοτε ἐνδιαφέρουσαν συνδιαλέξιν του καὶ τὴν Ἀννέτταν μὲ τοὺς χαριεστάτους γέλωτάς της, ἐκρηγνυμένους δι' ἐντίποτε, ὅσάκις ἐκεῖνο τὸ τίποτε προήρχετο ἐκ τοῦ Μαυρίκιου. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀξιόλογα πρόσωπα ἐλάτρευον αὐτόν, ἕκαστον κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον του καὶ ἐθεμελίουν ἐπ' αὐτοῦ μάλλον ἢ ἦττον κεκρυμμένας ἐλπίδας, αὐξοῦσας ἐφ' ὅσον ἔβλεπον αὐτόν νὰ ἐπανερχῆται εἰς τὴν οἰκίαν των. Διατί ἤρχετο; Οὐχὶ βεβαίως, ἵνα συνδιαλεχθῇ περὶ ἀρχαιολογίας μετὰ τοῦ Δημοσθένους, περὶ φιλανθρωπικῶν ἔργων μετὰ τῆς Δουδαῦς καὶ περὶ ἡμικρανίας μετὰ τῆς γραΐας θείας. Λοιπὸν, ἤρχετο διὰ τὴν Ἀννέτταν, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐντελεστάτην ἐντέλειαν, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν τριῶν λατρευτρίων αὐτῆς! Ἀ! αὐτὸς βεβαίως εἶχε καλῶς σθησίαν, διὰ τοῦτο δὲ πρὸ παντὸς ἦσαν αὐτῷ εὐγνώμονες. Ἐπὶ τέλους, εἶχον εὖρει ἓνα νέον ὡς ἔπρεπεν.

Ἡ Γαρουφαλιά, ὅπως ἀναγνωρίζῃ κτύπημά τι τοῦ ρόπτρου τῆς ἐξωθύρας, δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ προβάλλῃ πλέον εἰς τὸν ἄνεμον τὴν ἀκένιστον κεφαλὴν της. Καὶ αὐτὴ ἡ Ἀννέττα ἀνελάμβανε ἡδὴ στασιν σοβαρὰν καὶ ἐπιφυλακτικὴν οἷα ἀρμόζει πρὸς νεάνιδα, ἥτις δὲν εἶναι πλέον βεβαία, ὅτι εἶναι ἐλευθέρα καὶ κυρία ἑαυτῆς. Οἱ ἐρώμενοι αὐτῆς, διότι ὑπῆρχον τοιοῦτοι, ἀλλ' ἄνευ σημασίας παρετήρουν αὐτὴν ὡς παρατηρεῖται ἐν τοῖς ἐρμαρίοις τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων πολυτίμοντι ἀντικείμενον, τεθὲν κατὰ μέρος μέχρι νεωτέρας διαταγῆς. Ἐνίοτε δ' ὁ Μαυρίκιος ἀπῆντα ἐν τῷ διὰ καέντων γαρυφάλων ἀρωματισμένῳ γυναικωνίτῳ ἄλλας τσάτσας καὶ ἄλλας κοκκῶνας, ἐλθούσας τυχαίως, ὡς ἔλεγον, πράγματι ὅμως, ὅπως ἴδωσι τὸν ὥραϊον ἐκεῖνον νέον, ὅστις ἤρπτο τῆς Ἀννέττας.

Ὁρεῖλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὁ Μαυρίκιος ἐκάμνε τὸν ἔρωτα καθ' ὃν τρόπον ὁ κύριος Ζουρδαῖν ἔγραφεν εἰς πεζὸν λόγον. Περιεστοιχίζετο ὅμως ὑπὸ προσώπων, ἀπόφασιν ἐχόντων νὰ διαβλέπωσιν ἐν πᾶσι τὸν ἔρωτα. Δὲν ἠδύνατο νὰ εἶπῃ «ὕγειαίνετε» πρὸς τὴν Ἀννέτταν, ἐὰν αὕτη ἐπαρμυζετο, χωρὶς ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ της ν' ἀνταλλάξωσι βλέμματα πλήρη ἐννοίας. Ὁ Μαυρίκιος, ὅπως ἀνταπο-

κρίνεται ὅπως δὴποτε εἰς τὰς ἐπανειλημμένας προσκλήσεις εἰς γεῦμα, ἀπέστελλε παντοῖα δῶρα. Ἐκαστον ἀτμόπλοιον τῶν Γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων ἔφερεν ἐκ Παρισίων κιβώτιον μυρίων κομψοτεχνημάτων. Ἐπρεπε νὰ βλέπῃ τις πῶς τὸ ἐλάχιστον δῶρον ἐμελετάτο, ἐσχολιάζετο, ἐξηγεῖτο ὡς γοῖφος, καθ' ὃν τὰ ἀντικείμενα τῆς τέχνης ἐλάλουν, ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ των, τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴν κρίσιν ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας, τὰ πράγματα εἶχον προβῇ μεγαλῶς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐτησίτου χοροῦ τῆς Ἑλληνικῆς Δέσχης, δοθέντος μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἀπὸ τοῦ κατὰ πλοῦ τοῦ Δρυῶν-δ' Ὀυρβίλ. Ὁ Μαυρίκιος εἶχε δωρήσει τῇ δεσποινίδι Λεωνίδου καλλιτεχνικὸν σημειωματάριον, προωρισμένον νὰ παραγάγῃ θόρυβον μετὰ τῶν κομψῶν τῆς ἐορτῆς. Ἡ Ἀννέττα, λαμβάνουσα τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο κομψοτέχνημα, ἐπὶ γωνίας τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐντετυπωμένα τὰ ἀρχικά τοῦ ὀνόματός της γράμματα, πορφυρὰ ἐκ τῆς εὐχαριστήσεως, εἶπε τῷ δωρητῇ:

— Τῇ ἀληθείᾳ, κύριε, εἶναι πολὺ ὠραῖον διὰ τὴν Σμύρνην.

Ἐκείνη ἡ δῆλωσις προῦκάλεσεν ἀπάντησιν, ἥς ἡ σημασία ἐσημειώθη παρὰ πάντων.

— Ἀστεῖζεσθε, δεσποινίς, εἶπεν ὁ Μαυρίκιος. Οὐδὲν ὑπάρχει πολὺ ὥραϊον δι' ὑμᾶς. Ἀλλως, τίς οἶδεν; Ἴσως δὲν μείνῃ διὰ παντὸς εἰς τὴν Σμύρνην.

Ἐν τέλει δέ, ὡς ἐὰν μὴ εἶχεν ὑπερμέτρως προβῇ, ὁ Μαυρίκιος, προσκληθεὶς νὰ ἐγγραφῇ δι' ἓνα στρόβιλον κατ' ἐκλογὴν του, ἔλαβε τὸ σημειωματάριον, ἔγραψε τὸ ὄνομά του ἐφ' ὅλων τῶν σελίδων καὶ ἀπέδωκεν αὐτό, εἰπὼν:

— Ἐγγράφομαι δι' ὅλους τοὺς χορούς. Εἰς ὑμᾶς δ' ἀπόκειται, δεσποινίς, νὰ καταδεχθῆτε νὰ ἐκλέξητε.

Ἐκείνην τὴν νύκτα, ἡ οἰκογένεια Λεωνίδου ἠγρύπνησε πολὺ, σχολιάζουσα τὸ γεγονός.

— Ἴσως, ἔλεγεν ὁ Δημοσθένης, θὰ ἔπραττον καλῶς νὰ μεταβῶ καὶ ἀποκατασταθῶ εἰς Μασσαλίαν, θὰ ἤμην μόνον δώδεκα ὥρας μακρὰν τῶν Παρισίων, ἀνθρωπος δὲ μὲ τὴν ἐδικήν μου πεῖραν θὰ ἐκέρδιζε πολλὰ χρήματα!

— Χρήματα! χρήματα! Ἀς πηγαίνωμεν, Δημοσθένη, εἶσαι ἀρκετὰ πλούσιος, ὥστε πρέπει ν' ἀναπαυθῇς, ἀφοῦ μάλιστα θὰ ἔχωμεν καὶ γαμβρὸν πλούσιον.

Ταῦτα ἔλεγεν ἡ κοκῶνα Μαριγώ. Ἡ δὲ γραῖα Κατήνα, κατ' ἀρχὴν μὲν ἀπηρέσκετο εἰς τοὺς γάμους, ὧν ἔνεκεν ἦναγκάζοντο αἱ νεάνιδες ν' ἀπομακρύνωνται τῆς γενεθλίου γῆς, ἀλλὰ συγκεκριμένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁμολόγει ὅτι ἡ εὐκαιρία ἦτο δυσεύρετος.

Ἡ Ἀννέττα ἔζη ὡς ἐν ὀνείρῳ, μὴ δυναμένη δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ πράξῃ ἑτερόν τι, παρήγγειλε παρὰ τῷ Διογένει—τῷ πρώτῳ ραπτικῷ καταστήματι τῆς Σμύρνης—μίαν ἐνδυμασίαν, ἱκανὴν ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Παρίσιοι δὲν ἔμελλον νὰ

ἐρυθρίσασιν, ἀφικνουμένης ἐκεῖ τῆς κυρίας Μαυρικίου Βιλφερών.

Ἡμέραν τινά, καθ' ἣν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ πεφημισμένου ράπτου, ὁ ἱατρός ἐκάθητο ἡδὴ εἰς τὸ ταντούρι. Ἐνθ' δ' ἡ Ἀννέττα εἰσῆρχετο, ἡ κοκώνα Μαριγὼ ἔλεγε τῷ Μαυρικίῳ :

— Ἐὰν ὁ κύριος ἱατρός θέλῃ νὰ ἴδῃ ὠραῖον χορόν, ἅς κατορθώσῃ νὰ προσκληθῇ ἀπὸ τοῦ κυρίου Χάρρισων. Εἶναι μία οἰκία...

— Οἱ Χάρρισων ! διέκοψεν ἡ Ἀννέττα, ἐξακοντίσασα κατὰ τῆς κοκώνας τρομερὸν βλέμμα, τί θέλετε νὰ κάμῃ ὁ κύριος Βιλφερών εἰς τὴν οἰκίαν τοιούτων ἀνθρώπων ; Ὁ κύριος Χάρρισων εἶναι εἰς γέρον Σκῶτος, ὅστις δὲν γνωρίζει εἰμὴ τὰ ἐμπορικά του βιβλία καὶ τὴν ἀγίαν Γραφήν του !

— Θὰ υπάγετε ὑμεῖς, δεσποινίς, εἰς αὐτὸν τὸν χορόν ;

— Ἐγώ ; Βεβαίως, ὄχι. Μοὶ ἀρκοῦσιν οἱ χοροὶ τῆς Λέσχης. Ἐκεῖ τοῦλάχιστον εἶναι τις εἰς τὴν ἰδίαν του οἰκίαν, διότι πληρῶναι καὶ πρὸς οὐδένα ἀναλαμβάνει υποχρεώσεις.

Δυστυχῆς Ἀννέττα ! Ἡ Μαριγὼ εἶχε θέσει τὸν δάκτυλον ἐπὶ μιᾷς τῶν πληγῶν τῆς ζωῆς της, τῶν ὁποίων αἱ λοιπαὶ ἦσαν ὁ Βερολιναῖος καὶ ὁ Νεαπολιτανός. Οἱ χοροὶ τῆς Λέσχης ἤρκουν αὐτῇ ! Οἱμοὶ ! Ἐποιεῖτο τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν. Ἀνῆκεν εἰς τὴν «δευτέραν τάξιν» τῆς κοινωνίας, ἐνθ' ἡ κυρία Χάρρισων, βασιλίσσα τῆς «πρώτης», δὲν ἐξαπέστελλε τὰ προσκλητήριά της μέχρι τῆς ὁδοῦ τῶν Ρόδων. Εἰς ἐπίμετρον δ' ἡ μιστὴ ἐκείνη γυνὴ εἶχεν ἀνεψιάν, μίαν ἀνεψιάν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀννέττα ἐγνώριζεν ὀλίγον μὲν ἐξ ὄψεως, πολὺ ὅμως ὡς φημιζομένην ἐπὶ εὐφύῳ καὶ καλλοῦν, γοητευοῦσαν πάντας τοὺς πλησιαζόντας αὐτήν. Ἀ ! ἐκείνη ἡ Μαριγὼ εἶχεν ἐκλέξει τῷ ὄντι τὴν καταάλληλον στιγμὴν, ὅπως ποιήσῃται λόγον περὶ τῶν Χάρρισων.

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο προὔξενεσε τῷ Μαυρικίῳ πρόσκαιρον ἀπλῶς ἐκπληξιν. Ἐπὶ πέντε λεπτά τῆς ὥρας, τὸ συνήθως τόσον γλυκὺ καὶ ἡρεμον πρόσωπον τῆς Ἀννέττας, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὀργῆς, εἶχε καθόλου παραμορφωθῇ, ὥστε ἦτο ἡ προφανὴς ἀρνησις ἐαυτοῦ ἡ λευκὴ χροιά του εἶχε μεταβληθῇ εἰς μέλαιναν.

Βλέμματά τινά, τὰ ὁποῖα διαφεύγουσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀβλαβοῦς καὶ γλυκείας συνήθως γυναικός, εἶναι ὡς τὰ ἴχνη ὀνύχων θηρίου ἐπὶ τῆς ροδοχρόου ἀμμου δάσους τῆς Κεϋλάνης. Ἀκολουθήσατε τὸν δρόμον σας, ἐὰν ἐπιθυμῆτε, ἀλλὰ μὴ ἐκτεθῆτε πολὺ καί, εἰς τὴν πρώτην φράττουςαν τὴν ὁδὸν σας βάτον, λάβετε θέσιν ἀμυντικήν.

Ὁ χορὸς τῆς Ἑλληνικῆς Λέσχης ἐπέτυχεν, ἀριστα, ὡς συνήθως, ὁ δὲ Μαυρίκιος, καίτοι πρῆσινός, ἐδέησε νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι καὶ ἐν Σμύρῃ τὰ πράγματα ἐγίνοντο καλῶς. Ὁ φωτισμός ἦτο ἀπλετος, ἡ ὀρχήστρα πολυάριθμος καὶ τὰ γλυκύσματα ἐπιτυχῆ καὶ ἀφθονώτατα. Ἰσως

αἱ εὐρεῖται αἰθουσαι, ἐπιπλωμέναι μόνον διὰ κατόπτρων καὶ διβανίων, κατὰ μῆκος τῶν τοίχων τεταγμένων, ἐδείκνυν ὡς αὐτὰς κενὰς ἄλλ' οἱ στολισμοὶ τῶν γυναικῶν δὲν ἐστερουνοτο κομψότητος. Ἐνθ' αἱ δεσποινίδες, μὲ τὰς αἰθερίας ἐσθῆτάς των, ἐκυμαίνοντο, οὕτως εἶπεῖν, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς, ὡς ἐλαφρὰ νέφη, ὠθούμενα ὑπὸ τῆς ἐσπερίας αὔρας, αἱ μητέρες, κατὰφορτοὶ ὑπὸ πολυτίμων κοσμημάτων καὶ ἐσθῆτων ἐξ ὀλοσηρικοῦ ἢ βελούδου, ἐκάθητο μεγαλοπρεπῶς ὡς ὠραῖα ἀγάλματα. Ὅ,τι ὅμως παρεῖχεν εἰς τὴν ἐορτὴν ἰδίαν λάμψιν ἦσαν τὸ πλῆθος τῶν ἀξιωματικῶν, φερόντων πᾶσας τὰς ναυτικὰς εὐρωπαϊκὰς στολὰς. Ἀλλὰ καὶ ὅποιοι χορευταὶ ! Δύο εἶναι τὰ μᾶλλον προτιμώμενα ὑπὸ τοῦ ναύτου, ἰδίως δ' ὑπὸ τοῦ Γάλλου ναύτου, πράγματα, ἡ ἱππασία καὶ ὁ χορὸς, διότι ἐν αὐτοῖς πραγματοποιεῖται τὸ ἰδεῶδες δύο ἀδυνάτων, ἡ ξηρὰ καὶ ἡ γυνή.

Ὁ Μαυρίκιος Βιλφερών ἦτο παρισινός, εἰς δὲ τὴν εἰκοσιπενταετῇ ἡλικίαν δὲν χορεύουσι πλέον εἰς Παρισίους. Ἐκτὸς ὅμως τούτου, ἦτο ὀκνηρὸς ὡς Τοῦρκος καὶ ἀπέφευγε τὸν κόπον νέων παρουσιάσεων. Τρεῖς μόνον ἐχόρευσε καὶ πάντοτε μετὰ τῆς δεσποινίδος Λεωνίδου, διότι αὕτη ἐπέμενε εἰς τοῦτο.

Δυστυχῆς κόρη ! Ἐκείνη ἡ νύξ ὑπῆρξε δι' αὐτὴν ὄνειρον. Ἡ κίνησις, ἡ μουσικὴ, ἡ μακρὰ ἐγκατάλειψις αὐτῆς εἰς τὸν βραχίονα ὠραίου νέου, γινώσκοντος νὰ λέγῃ ἀπροσκόπτως τὰς εἰς τὸν χορὸν ἐπιτροπόμενας φράσεις, αἱ ἐκδρομαὶ εἰς τὸ κυλικεῖον, ὀλίγος καμπανίτης, πάντα ταῦτα ἦσαν πλέον ἢ ἱκανὰ νὰ μεταδώσωσιν αὐτῇ τὴν πίστιν, ὅτι μετεῖχεν ἐρωτικῆς δυωδίας, ἐνθ' ἀπ' ἐναντίας ἀπήγγελλε μονόλογον. Ὁ Μαυρίκιος συνάδεδυσε αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν της, ἡ δ' ἐπιστροφὴ ἐκείνη εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Ρόδων συνεπλήρωσε τὴν ὁπτασίαν αὐτῆς. Ἡ θερμοκρασία ἦτο γλυκεῖα ἡ σελήνη τῆς Ἀνατολῆς ἔλουε τὴν πόλιν διὰ τοῦ ξανθοῦ φέγγους της, τὸ ὁποῖον ἡ ὥχρὰ χροιά τῆς ὑποφωσκούσης ἡμέρας δὲν εἶχεν εἰσέτι λευκάνει. Οἱ δύο νέοι, στηριζόμενοι ἡδῶς εἰς τοὺς βραχίονας ἀλλήλων, ὤδευον, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆς συζύγου του, οἵτινες κατεσκόπευον αὐτοὺς μετὰ φιλοστόργου περιεργίας. Ἀμφότεροι ἠσθάνοντο ἐαυτοὺς εὐδαίμονας ἐν τῷ βίῳ καὶ το ὁμολόγουν ἀμοιβαίως οἱ ἀσύνετοι, ὡς ἐὰν πρέπη νὰ ὁμιλῶμεν μεγαλοφώνως περὶ τῆς εὐτυχίας, περὶ τῆς υἱείας, περὶ τῶν θεσaurῶν ἡμῶν ! Οἱ κλέπται ἔχουσι τὴν ἀκοὴν ὀξεῖαν καὶ ἔχουσιν αὐτὴν ὀξυτέραν οἱ ἀόρατοι ἐκεῖνοι κλέπται, οἵτινες καλοῦνται νόσος καὶ ὀδύνη.

Εἶπον ἀλλήλοις, ὅτι ἦτο θελκτικὸν τὸ ζῆν ἐν τῇ ὠραίᾳ ἐκείνῃ νυκτί, ὅτι ὁ οὐρανὸς οὐδέποτε εἶχεν ἐφαπλώσει μανδύαν διαφανέστερον καὶ μᾶλλον ἀστεροποικίλτον, ὅτι ἡ μακρὰν ὑπνώττουσα θάλασσα ἦτο μαγευτικὴ καὶ ὅτι, ἐπὶ τέλους, εἶχον διέλθῃ τερπνὰς καὶ ἀλθισμονήτους ὥρας.

Δυστυχῆς Ἀννέττα ! Πάντα ταῦτα, ὑπ' αὐτῆς λεγόμενα, ἐσήμαινον «σὲ ἀγαπῶ», ἐνθ', προφερόμενα ὑπὸ τοῦ Μαυρικίου, ἐσήμαινον μόνον, ὅτι ἦτο νέος καὶ ὅτι ἔβλεπεν ἐνώπιόν του ἀνοιγόμενον τὸν κεχρυσωμένον ὀρίζοντα ζωῆς ἐλευθέρας, ἀφρόντιδος καὶ εὐτυχούς. Οὗτος ἔψαλλε τὸν παιδρὸν ὕμνον τῆς ἐλευθερίας, ἐνθ' ἐκείνη ἦδε μετὰ στεναγμῶν τὴν μελωδικὴν ἐποποιεῖαν γλυκείας καὶ προσφιλοῦς δουλείας. Τοιαύτη εἶναι πολλὰκις ἡ ἐν τῷ βίῳ ἀμοιβαία συνεννόησις !

Ὅτε οἱ σύζυγοι Λεωνίδου ἔμεινον μόνοι μετὰ τῆς θυγατρὸς των, ἡ μήτηρ τὴν ἠρώτησεν, ἐναγκαλιζομένη αὐτήν :

— Δέν σοι εἶπε τίποτε ;

Ἡ Ἀννέττα ἐφάνη ὡς ἀφρυνιζομένη καὶ ἠνέφεξε τοὺς ὀφθαλμούς. Εἶτα δ' ἠρεύνησε τὰς ἀναμνήσεις της καὶ τὸ πρόσωπόν της ἐσκυρώπασεν, ἐνθ' ἐπὶ τῶν χειλέων της ἐπεφάνη ἐλαφρὸς μορφασμὸς ὀργῆς, ὁμοιος πρὸς τὸν μορφασμὸν παιδός, ὅστις, τὴν πρῶτον, εὐρίσκει κενὸν τὸ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐσπέρας εἶχε τείνει περὶ τὴν ποθητὴν πτηνὴν φωλεάν.

— Ὅχι, μαμμὰ, εἶπε μετὰ στεναγμοῦ, δέν μοι εἶπε τίποτε.

Μόνη ἐν τῷ θαλάμῳ της, ἐβράδυνε πολὺ νὰ ἐκδυθῇ, πρὶν ἢ δὲ κατακλιθῇ ἐπὶ τῆς καταλεύκου κλίνης της, ἔκλεισεν ἐντὸς κιβωτιδίου τὸ περίφημον σημειωματάριον, ἐφ' ἀπασῶν τῶν σελίδων τοῦ ὁποῖου ἐν μόνον ὄνομα ὑπῆρχε γεγραμμένον : Μαυρίκιος Βιλφερών ! Ἐλησμονέει, ὅτι δύο ἕτερα ὀνόματα εἶχεν ἡδη ἀναγκασθῇ νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τοῦ παρθενικοῦ βιβλίου τῆς ψυχῆς της. Ἐκείνη, ἥτις, πρὸ τῆς εἰκοσαετοῦς ἡλικίας της, δὲν ὑπέπεσεν εἰς τοιαῦτα σφάλματα μνήμης, βαλέτω πρῶτη κατ' αὐτῆς τὸν λίθον ! Ὅτε, περὶ τὴν δεκάτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς ἐπιούσης, ἡ γέρθη τῆς κλίνης, χωρὶς νὰ δινηθῇ τὸ παραπάνω νὰ κοιμηθῇ, πρῶτη αὐτῆς φροντίς ὑπῆρξε ν' ἀποσύρῃ τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου καὶ νὰ παρατηρήσῃ μακρὰν εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πολεμικὸν πλοῖον, ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ ὁποῖου μόνοι οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρωτευμένης ἠδύναντο νὰ διακρίνωσι τὰ ἐθνικὰ χρώματα τῆς Γαλλίας. Δυστυχῆς νεανίς ! Εἶθε ἂν ἡ ἀκοὴ της ἦτο ἐπ' ἴσης ὡς ἡ ὄρασις της ὀξεῖα.

Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπὶ τοῦ *Δυμῶν* - δ' - *Ουὐβίλ* οἱ ἀξιωματικοὶ προσγευματίζον, κατὰ φυσικὸν δὲ λόγον συνδιελέγοντο περὶ τοῦ χοροῦ τῆς προτε-
ραίας.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἱατρέ, ἔλεγον οἱ σύντροφοι τοῦ Μαυρικίου, εἴχετε χθὲς ὑπὸ αὐστηρὰν φύλαξιν τὴν μικρὰν ἐκείνην ἐλληνίδα ! Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ χορεύσῃ μετ' αὐτῆς οὐδ' ἓνα στρόβιλον. Τοιοῦτο-
τρόπως, ἐξηγεῖται ὁ μυστηριώδης βίος σας ἀφ' ἧς ἤλθομεν εἰς Σμύρνην. Τώρα ἐννοοῦμεν διατὶ οὐδαμοῦ σας βλέπομεν.

— Ὡ ! τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστατον, ἀπεκρίθη ὁ Μαυρίκιος : Ὑμεῖς ἀγαπᾶτε τὰ ὠδὶκα καφεῖα καὶ διέρχεσθε ἐκεῖ τὸν καιρὸν σας, ἐνθ' ἐγὼ δὲν δύναιμι νὰ τα ὑποφέρω καὶ δὲν πατῶ ποτὲ εἰς αὐτά. Λοι-

πόν, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συναντηθῶμεν;
— Σιγά, σιγά, διότι, ἐὰν σὰς ἀκούσῃ
τις, θὰ εἶπῃ, ὅτι ἡμεῖς περιωρίσθημεν εἰς
μόνας τὰς ἀοιδούς. Χάρις τῷ Θεῷ, δὲν
εἶναι μόνος ὁ οἶκος τοῦ κυρίου Λεωνίδου
φιλόξενος εἰς τὴν Σμύρνην, ἀλλ' ὑμεῖς εἴ-
σθε ἀποκλειστικὸς καὶ ἔχετε πρὸς τοῦτο
εὐλόγους ἀφορμάς.

— Δὲν εἶμαι ἀποκλειστικὸς, ἀλλὰ
ζῶν τῆς συνηθείας. Ὁμοιάζω πρὸς τὸν
ἵππον, ὅστις σταματᾷ πρὸ τῆς θύρας, εἰς
τὴν ὁποίαν τῷ δίδωσι σάκχαρι.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΔΜΛ.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

ΑΛΗΘΕΣ ΔΡΑΜΑ ΕΝ ΜΙΚΡΑΙ ΑΣΙΑΙ

[Συνέχεια]

Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι οὐδέποτε ἔχει τὸ δι-
κώωμα παρὰ ταῖς ἐλληνικαῖς κοινότησι
τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ τέκνον νὰ ἀντιτείνῃ
εἰς τὴν τυχὸν γενομένην ἐκλογὴν τῶν γο-
νέων ἢ τῶν πρεσβυτέρων ἐκ τῶν συγγε-
νῶν, ἀλλ' ἡ μήτηρ τοῦ Δημητρίου ἦτο
ὅπως δῆποτε πεπροικισμένη διὰ νοημο-
σύνης ἱκανῆς καὶ διὰ στοργῆς μεγάλης,
ὥστε πρὸ παντός ἐπόθει τὴν εὐδαιμονίαν
τοῦ υἱοῦ της, ὅθεν εἰς πάσας τὰς εἴτε
ἐμμέσως εἴτε ἀμέσως ὑπὸ τῶν διαφόρων
συγγενῶν καὶ οἰκείων γινομένης προτάσεις
περὶ ὠραίας, ὕγιους, νοικοκυρᾶς κτλ. κό-
ρης, ἀπάντα στερεοτύπως :

— Ἀφῆστε νὰ περάσῃ ῥίγος καιρὸς
ἀκόμη. Ὁ Δημητράκης μου δὲν θὰ φύγῃ
ῥίγλωρα. Ἐχομε καιρόν.

Καὶ προέτρεπε τὸν Δημήτριον νὰ με-
ταβαίῃ ὅπου ἐτελεῖτο πανηγυρὶς τις εἴτε
τοῦ ἰδικοῦ των χωρίου εἴτε καὶ τῶν πέριξ
χριστιανικῶν κωμοπόλεων, ὅποτε τὰ πρὸς
γάμον ὄριμα κοράσια διεσκεδάζον χορεύον-
τα τοὺς συνήεις τοῦ τόπου χοροὺς καὶ
μάλιστα τὸν ὅλως ἰδιόρρυθμον ἐκεῖνον, ὅς-
τις εἶναι εἰδοςκαρσιλαμά, καθ' ὅναι χορεύου-
σαι κροτοῦσι μετὰ χάριτος ζεῦγος ξυλίνων
κοχλιαρίων ἰδέαν τινὰ τοῦτου λαμβάνου-
σιν οἱ ἰδόντες τὴν δεσποινίδα Hausmann
ἐν τῇ λαμπρᾷ Carmen, ἥτις δις ἤδη ἐ-
ψάλη ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ θιάσου ἐν τῷ
Νέφ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν, χειροκροτηθεῖσα
διὰ τὴν ἡδυπαθῆ μουσικὴν τοῦ Brizet
καὶ τὸ γλυκὺ ἔσμα τῆς συμπαθοῦς ἀοι-
δοῦ. Αἱ τοιαῦται συναθροίσεις τῶν Ἑλ-
ληνίδων κορῶν δὲν εἶναι ἄγνωστοι καὶ
ἐν τῇ Ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι· ἐνθυμούμαι δὲ
τοιαύτην πανηγυριν ἐν Λεωνιδίῳ τῆς
Κυνουρίας, ἣν οἱ ἐντόπιοι ἀστεϊζόμενοι
καλοῦσι Γαῖδουροπάζαρον, ἐκεῖ δέ, ὡς
ἐν ἐκθέσει τινὶ καλλονῆς, πολλοὶ ἐκ τῶν
κατὰ τὰς ἐορτὰς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν
ἐπανελθόντων βλέπουσι τὰς ὠραίας τῆς
γενετέρας καὶ ἐκλέγουσι τὸ ἕτερον ἡμισυ
αὐτῶν.

Ὁ Δημήτριος περιῆλθε πάσας τὰς κώ-
μας καὶ τὰ χωρία τῆς περιφερείας Νί-
γδης, ἀλλὰ τὸ βλέμμα του ἔμεινε προς-

ηλωμένον ἐπὶ τῆς συμπατριώτιδος αὐτοῦ
Μαρίας. Ἀπείρους καλλονὰς εἶχεν ἰδεῖ
καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Σμύρῃ
κατὰ τὴν ὀλιγόωρον ἀποβίβασίν του ἐν
τῇ καλλιγύναικι ταύτῃ τῆς Ἰωνίας πό-
λει, καὶ νῦν ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ, ἀλλ' ἐνό-
μιζεν ὅτι οὐδεμία καλλονὴ ἔφθανε τὴν
ἁρμονίαν τῆς τελειότητος τῶν διαφόρων
χαρακτηριστικῶν τῆς ὠραιότητος τῆς
δρυσερᾶς Μαρίας τοῦ χωρίου του. Ἡ Μι-
κρὰ Ἀσία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πολὺ
κατωτέρα ἄλλων χωρῶν ὡς πρὸς τὰς
γυναικείας κυρίως καλλονὰς, ἐν πολλοῖς
μάλιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ πολὺ
ἀνωτέρα. Φυσικὸν κάλλος, ὅλως ξένον
τῆς τέχνης, διήκει ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας
μέχρι τῆς ἄλλης τὴν ἀπέραντον ταύτην
χερσόνησον. Ἰδίως τὸ μελαγχροινὸν χρῶμα
εὐρίσκεται ἐν πληθώρα· οὐχὶ μόνον αἱ Ὀ-
θωμανίδες καὶ αἱ ἡδυπαθεῖς Ἀρμενίδες,
ἀλλὰ κυρίως αἱ Ἑλληνίδες διατρέπουσιν,
ὧν μετὰ πολλοῦ θαυμασμοῦ βλέπει τις τὰ
ἀγαλαματώδη κάλλη ἐν τῇ φυσικῇ, τῇ ἀ-
περίττῳ αὐτῶν περιβολῇ. Ἐν ᾧ δὲ αἱ Ὀ-
θωμανίδες καὶ αὐταὶ αἱ Ἀρμενίδες δια-
φόρους μηχανῶνται τέχνους, ὅπως προς-
θέσωσι διὰ τῆς τέχνης εἰς τὴν φύσιν
κάλλος τι μὴ ὑπάρχον παρ' αὐταῖς, αἱ
Ἑλληνίδες ἀπ' ἐναντίας οὐδεμίαν πρὸς-
θετον κόμμωσιν ἢ ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν
ἀπειροπληθῶν τῆς καλλυντικῆς ἐπινοή-
σεων μεταχειρίζονται, διότι θεωροῦσιν
ἀμάρτημα τὴν παραποίησην ταύτην τοῦ
ἔργου τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐνδυμασία τῶν Ἑλ-
ληνίδων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι ἀφε-
λεστάτη, ποδὴρης, ὁμοία περίπου πρὸς
τὴν τῶν Ἐλευσινίων γυναικῶν, κοσμή-
ματα δὲ ὀλίγα φλωρία εἰς τὸ μέτωπον
καὶ χρυσοῦν τι κόσμημα περὶ τὸν λαιμόν,
καὶ τῶν πλουσιωτέρων καὶ μακρὰ σειρὰ
φλωρίων ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἐξαρτωμένη
καὶ μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ κατερχομένη· τὴν
δὲ κόμην, τὴν πλουσίαν, τὴν ἀφθονον,
τὴν ὀνειρώδη διὰ τὰς γυναῖκας τῆς Εὐ-
ρώπης κόμην ἀπὸ αἰῶνων πλέκουσιν εἰς
μικροὺς πλοκάμους, οὓς συνδέουσι διὰ
δύο - τριῶν σειρῶν φλωρίων. Μὴ δὲ νομίση
τις ὅτι αἱ Ἑλληνίδες τῆς Ἀνατολῆς, φέ-
ρουσαι τοσοῦτον πλοῦτον περὶ τὸ σῶμα,
εἶναι παραδεδομένοι εἰς τὴν σπατάλην.
Σκέπτονται μακρότερον, καὶ κατὰ τοῦτο
ἴσως εἶναι ἐσφαλμένη ἡ τουρκικὴ παροι-
μία, ἡ λέγουσα ἐν γένει περὶ τῆς γυναι-
κός, ἣν θεωροῦσιν, ὡς γνωστόν, οἱ Τοῦρ-
κοὶ πολὺ κατώτερον τοῦ ἀνδρὸς πλάσμα,
Μακρὰ καὶ μαλλιά καὶ κοντὴ γυῖσι.

Αἱ γυναῖκες τῆς Ἀνατολῆς φοβοῦνται
πολὺ τὸ μέλλον, διότι τὸ πλεῖστον μέρος
τοῦ βίου των οἱ σύζυγοι αὐτῶν διέρχονται
ἐν τῇ ξένῃ καί, ἀγνοοῦσαι τί ἀπευκταῖον
δύναται νὰ συμβῇ, περιορίζονται εἰς κο-
σμήματα τοιαῦτα, τὰ ὅποια εἶναι πάντα
παράδες. Διότι, ἂν ἔλθῃ χρόνος δύσευτος
καὶ χρόνος δυστυχισμένος, ἔχουσα ἡ χήρα
τὰ φλωρία ἐκεῖνα, ἅτινα ἐν τῇ εὐδαιμο-
νίᾳ αὐτῆς ἐκόσμουσαν τὸ στήθος, τὸ μέτω-
πον καὶ τὴν κόμην της, δύναται νὰ ζήτῃ
ἐπὶ χρόνον ἀρκετόν, μέχρις οὐ εὐοίωνότε-
ρον ἀνταίτῃ καὶ δι' αὐτὴν τὸ μέλλον.

Αἱ εἰς τὰ διάφορα χριστιανικὰ χωρία
ἐκδρομαὶ τοῦ Δημητρίου καὶ ἡ θέα τῶν
ἐν αὐτοῖς διαθεσίμων κορασίων ἀντί, ὡς
προσεδόκων οἱ πολλοὶ τῶν συγγενῶν, νὰ
ἐλκύσῃ εἰς τι ἐξ αὐτῶν τὴν συμπάθειαν
καὶ τὸν ἔρωτά του, ἀπ' ἐναντίας στερρό-
τερον προσήλου αὐτὸν εἰς τὴν ἐκ τῆς πα-
τρίδος αὐτοῦ Μαρίας. Συγκρίνων πάσας
τὰς καλλονὰς τῶν λοιπῶν χωρίων καὶ κω-
μοπόλεων εὕρισκεν αὐτὰς ὑστερούσας πολὺ,
ὑπερτέραν δὲ πάσης συγκρίσεως τὴν ἀ-
φελὴ παιδίσκην τοῦ μικροῦ χωρίου του.
Ἀφῆκεν αὐτὴν, ἀναχωρῶν εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν, μικρὸν παιδίον μόλις ψελλίζον
ὀλίγας λέξεις, καὶ ἔβλεπεν αὐτὴν νῦν ἀ-
ναπτυχθεῖσαν καταπληκτικῶς κατὰ τε τὸ
σῶμα καὶ τὰς χάριτας τοῦ πνεύματος.
Πολλάκις ἤκουεν, ἐν Κωνσταντινουπόλει
εὐρισκόμενος, νὰ ἐπαινῆται τὸ σπάνιον
κάλλος τῆς Μαρίας, ἀλλ' ὑπώπτευε πάν-
τοτε μὴ οἱ ἔπαινοι οὗτοι ἐγίνοντο τῇ εἰς-
ηγῆσει τῶν συγγενῶν τῆς κόρης ἢ καὶ τῆς
ιδίας αὐτοῦ μητρὸς, ὅπως προσελκύσωσι
τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Δὲν εἶπεν ὁ πατὴρ
τῆς Ἰστορίας : ὅτα τυγχάνει ἀνθρώποισι
ἐόντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν ;

Καὶ διὰ τί νὰ ἀποτελέσῃ ἐξαίρεσιν ὁ
Δημήτριος ; Ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ καὶ οὐχὶ νὰ
ἀκούῃ· νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀντιλή-
ψεως καὶ κρίσεως, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῆς τῶν ἄλ-
λων, οἵτινες, ἄλλους ὀφθαλμοὺς ἔχοντες,
πιθάνον ἄλλως νὰ ἔβλεπον τὰ πράγματα.
Καὶ εἶδεν. Καὶ ἐπίστευσεν ὅτι οἱ ἔπαινοι
ἦσαν κατώτεροι τῆς ἀληθείας, ὅτι τῷ ὄντι
ἡ Μαρία ἦτο καλλονὴ σπάνια, ἐπιβάλλουσα
παντὶ τῷ ὀρώντι αὐτὴν σέβας καὶ ἐκ-
πληξιν. Ὅ,τι δὲ κυρίως ἐμάγευεν ἦτο ἡ
ἀφέλεια αὐτῆς, ἡ παιδική, ἡ ἀγνή, ἡ ἀνύ-
ποπτος ἀφέλεια, μεθ' ἧς ἐξετέλει πάσας
τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας. Οὐδεμία ἐν τῷ
χωρίῳ κόρη ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς
τὴν καθαρότητα τῆς τε ψυχῆς καὶ τοῦ
σώματος τῆς Μαρίας.

Δὲν εἶχες ἀνάγκην νὰ εἰσέλθῃς ἐντὸς
τοῦ πατρικοῦ οἴκου τῆς Μαρίας ἵνα ἴδῃς
καὶ ἀπολαύσῃς τὸ ἀόριστον ἐκεῖνο ἄρω-
μα, ὅπερ διαχέεται γλυκυθύμως εἰς τὴν
ψυχὴν ἡμῶν διὰ τῆς παρουσίας κόρης.
Καὶ μακρόθεν ὡσφραίνετο τὸ ἄρωμα ἐκεῖ-
νο. Ἡ αὐλῆος θύρα τῆς οἰκίας τῆς Μα-
ρίας ἐλαμποκόπει ἐκ καθαρότητος, διότι
καθ' ἐκάστην μετ' ἐπιμελείας ἐσάρονε τὴν
ὁδόν, οἱ δὲ πάσης ἡλικίας συγχώριοι αὐ-
τῆς, διερχόμενοι πρὸ τῆς οἰκίας αὐτῆς
ἠσθάνοντο ἰδιαιτέρην εὐχαρίστησιν, ἣν
οὐδόλως ἀπέκρυπτον, ἡγάπων πάντες ἀνε-
πιφυλάκτως τὴν φιλόκαλον κόρην, πάντοτε
δὲ ὡς παράδειγμα τὴν Μαρίαν προέβαλλον
εἰς τὰς θυγατέρας ἢ ἀδελφὰς αὐτῶν. Ὁ
Δημήτριος ἄμα τὸ πρῶτον ἰδὼν αὐτὴν ἐ-
νόμισεν ὅτι εὗρε τὸν ποθοῦμενον σύντροφον
τοῦ βίου του. Προσηλώθη πρὸ τῆς διαβαι-
νούσης παρθένου καὶ ἔκτοτε πᾶς διαλο-
γισμὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαρίαν περιεστρέ-
φετο.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ